

«Законодавство України»/ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/160/98-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 06.06.2022).

2. Про внесення змін до Закону України «Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб від 14 квітня 2022 року № 2199-IX. База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2199-20#Text> (дата звернення: 06.06.2022).
3. Про Раду національної безпеки і оборони України: Закон України від 5 березня 1998 року № 183/98-ВР. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/183/98-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 06.06.2022).

Ключові слова: державна охорона, безпека, воєнний стан, державні органи, посадові особи.

Key words: state protection, security, martial law, government agencies, officials.

ТУРБАЛ АННА ЄВГЕНІВНА

*Державний університет «Житомирська політехніка»,
здобувач вищої освіти*

ШПИТАЛЕНКО ГАЛИНА АНДРІЙВНА

*Державний університет «Житомирська політехніка»,
доцент кафедри права та правоохоронної діяльності
факультету публічного управління та права,
кандидат історичних наук, доцент*

ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Відповідно до ст. 1 Закону України (далі – ЗУ) «Про правовий режим воєнного стану», воєнний стан – це особливий правовий режим, що вводиться в Україні або в окремих її місцевостях у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності та передбачає надання відповідним органам державної влади, військовому командуванню, військовим адміністраціям та органам місцевого самоврядування повноважень, необхідних для відвернення загрози, відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності, а також тимчасове, зумовлене загрозою, обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень [1]. О 05:30 24 лютого 2022 р. було запроваджено воєнний стан на перших 30 діб. Рішення було ухвалено у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України.

Відповідно до рішення Ради національної безпеки і оборони України, введеним у дію в установленому порядку указом Президента України, утворені відповідно до законів України військові формування залучаються разом із правоохоронними органами до вирішення завдань, пов'язаних із запровадженням і здійсненням заходів правового режиму воєнного стану, згідно з їх призначенням та специфікою діяльності, закріплено в ч. 1 ст. 16 ЗУ «Про правовий режим воєнного стану» [1].

Робота Національної поліції України (далі – НПУ) дещо змінилась, а саме їх повноваження розширили на час воєнного стану. Так, НПУ зможе отримувати безоплатно інформацію від державних органів, органів місцевого самоврядування, юридичних осіб, зокрема щодо військовополонених, згідно до ч. 36 ст. 23 ЗУ «Про Національну поліцію» [2].

Також Національна поліція отримує право на конвоювання осіб, затриманих за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, узятих під варту, обвинувачених або засуджених до позбавлення волі, а також охороняє їх у залі суду, за ч. 37 ст. 23 ЗУ «Про Національну поліцію» [2].

Також уповноважені на оперативне розмінування, у частині виявлення, знешкодження та знищення вибухівки, які є засобами, предметами, знаряддями вчинення адміністративних або кримінальних правопорушень; техніко-криміналістичне забезпечення огляду місця події; організацію робіт з надання, позбавлення та підтвердження допуску поліцейських до проведення спеціальних вибухотехнічних робіт – ч. 39, 40, 41 ст. 23 ЗУ «Про Національну поліцію» [2].

Правоохоронці розширюють співробітництво з Європейським поліцейським офісом (Європол) та діє як Національний контактний пункт між компетентними органами України та Європол; здійснюють представництво та забезпечують виконання зобов'язань України в Міжнародній організації кримінальної поліції – Інтерполі та виступає як Національне центральне бюро Інтерполу; здійснюють збір біометричних даних осіб, відповідно до ч. 42, 43, 45 ст. 23 ЗУ «Про Національну поліцію» [2].

Атестування поліцейських не проводиться на час воєнного стану, закріплено в ч. 6 ст. 57 ЗУ «Про Національну поліцію» [2].

Поліцейським призовного віку на весь період їх служби отримують відстрочку від призову – абзац 2-й, ч.6 ст. 59 ЗУ «Про Національну поліцію» [2].

Громадський контроль за діяльністю поліції, визначений статтями 86, 88 та 90 ЗУ «Про Національну поліцію», не здійснюється на час воєнного часу – ч. 1 ст. 90¹ ЗУ «Про Національну поліцію» [2].

Працівникам поліції гарантується безоплатне медичне забезпечення в закладах охорони здоров'я будь-якої форми власності під час дії воєнного стану, згідно ч. 10 ст. 95 ЗУ «Про Національну поліцію» [2]. Варто відмітити, що до введення воєнного стану, поліцейським також

гарантувалося безоплатне медичне забезпечення, однак тільки в закладах охорони здоров'я Міністерства внутрішніх справ України.

Про особливості роботи поліцейських під час воєнного стану також розповів Євген Жуков (позивний – Маршал), десантник 79 аеромобільної бригади начальника патрульної поліції та учасника війни на сході України. Він зазначає, що правоохоронці працюють в посиленому режимі – забезпечують діяльність блокпостів, перевіряють документи та транспортні засоби, проводять евакуацію населення, проводять пошук і розслідувальну роботу з диверсантами, а також протидіють мародерству. Зі слів Євгена: «Коли в Україні розпочалася повномасштабна війна, поліціанти роблять свою роботу на всіх напрямках: хто палить танки, хто воює, хто допомагає цивільним, хто годує їх, хто евакує людей... Тому ми показали справжнє своє обличчя» [3].

Враховуючи вищесказане можна стверджувати, що працівники Національної поліції роблять все можливе і навіть більше, що не входить в їх обов'язки під час дії воєнного стану. Поліціанти показали, що вони можуть забезпечити внутрішній порядок, починаючи від взаємодії з військовим командуванням і закінчуючи зачисткою міст після звільнення від російських окупантів, при цьому вступають на добровільній основі до створеного полку патрульної поліції. Можна сказати із впевненістю, що поліцейські дійсно показують наскільки вони кваліфіковані працівники, виконуючи свої безпосередні професійні обов'язки та навіть більше ніж від них міг очікувати народ України.

Список використаних джерел:

1. Про правовий режим воєнного стану: Закон України № 389 від 12.05.2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
2. Про Національну поліцію. Закон України № 580 від 02.07.2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
3. Інтерв'ю Євгена Жукова про роботу поліції. URL: https://lb.ua/society/2022/03/10/508903_ukrainskiy_svidok_pokazav_yak.html

Ключові слова: воєнний стан, Національна поліція, Закон України, стаття, поліцейський.

Key words: martial law, National Police, Law of Ukraine, policeman.